

\ Concept Raadsvoorstel

Zaak 313318

Onderwerp: Zienswijze inzake Voorziening Functioneel Leeftijdsontslag (FLO) Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL)

Openbaarheid: Openbaar

Portefeuillehouder: Burgemeester Houben

Datum Raad: 8 december 2022

\ Samenvatting

Op 14 oktober jl. heeft het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg een voorgenomen besluit genomen over een structurele reguliere bijdrage van deelnemende gemeenten VRZL met een omvang van in totaal € 560.000,- met ingang van 2023 inzake de FLO (Functioneel Leeftijdsontslag) casus.

Alvorens het document ter definitieve besluitvorming aan het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg wordt voorgelegd, krijgen gemeenteraden de mogelijkheid een zienswijze op het voorgenomen besluit kenbaar te maken aan het Dagelijks Bestuur.

\ Conceptbesluit

In te stemmen met de zienswijze betreffende de voorziening Functioneel Leeftijdsontslag (FLO) van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL)

\ Grondslag

Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Zuid-Limburg

\ Aanleiding

Veel brandweer- en ambulancemedewerkers hadden tot 2006 recht op functioneel leeftijdsontslag (FLO), een regeling voor fysiek zware beroepen. Deze mensen hadden hiermee de mogelijkheid om vervroegd uit te treden. Zij ontvingen dan een FLO-uitkering om het inkomen tot de pensioengerechtigde leeftijd op te vangen of aan te vullen. Na afschaffing van het FLO-recht per 1 januari 2006 is een overgangsregeling afgesproken voor medewerkers die op 31 december 2005 een bezwarende functie vervulden en al FLO-rechten hadden opgebouwd. Deze (overgangsregeling van de) uitkering FLO is een netto garantieregeling die door de werkgever wordt gefinancierd. Dit heeft ook tot gevolg dat kostenstijgingen door landelijke CAO afspraken en wijzigingen in wet- en regelgeving voor rekening komen van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL).

Door autonome ontwikkelingen waar de VRZL geen invloed op heeft, kennen de FLO-kosten (tot en met 2044) een grillig verloop. Het Algemeen Bestuur (AB) VRZL heeft hiertoe in de vergadering van 6 december 2019 een nota vastgesteld. Met deze nota is besloten de reserves en voorzieningen te egaliseren om de gemeentelijke bijdrage stabiel te houden. Daarbij was de verwachting dat na 2033 de FLO-kosten zouden afnemen en een reserve niet langer nodig was om de kosten te financieren. Omdat de kosten moeilijk te voorspellen en niet beïnvloedbaar zijn, heeft het AB heeft afgesproken om de FLO-ontwikkelingen nauwlettend te volgen en de reserve periodiek te herijken.

Recent hebben landelijke aanpassingen plaatsgevonden in de FLO-regeling (o.a. versneld sparen). Daarom heeft de VRZL, ook conform afspraak AB, in juni 2021 een herijking laten uitvoeren door een onafhankelijk extern bureau. Uit deze herijking bleek dat kosten voor de FLO in tijd naar voren werden gehaald (medewerkers hebben mogelijkheden om eerder middelen in te zetten) en dat nieuwe inzichten een kostenstijging veroorzaken. Dat had tot gevolg dat in 2021 eerst in de exploitatie van VRZL is gezocht naar mogelijkheden om de kosten voor (incidentele) dotaties in de voorziening FLO op te vangen. Belangrijke reden voor deze incidentele oplossing was dat in 2022 een nieuwe herijking

zou plaatsvinden en de gevolgen daarvan op dat moment nog te onduidelijk waren. Ten slotte bleef op deze manier ook de gemeentelijke bijdrage stabiel. In een ambtelijke werkgroep met leden uit diverse gemeenten werden mogelijkheden gevonden de kosten incidenteel op te vangen, onder andere door:

- Het benutten van de onderuitputting van de opleidingsprogramma's, aangezien vanwege Covid-19 een aantal opleidingen niet georganiseerd konden worden;
- Het tijdelijk niet invullen van vacatures;
- Een vrijval frictiekosten en een vrijval van een voorziening;
- Het inzetten van bestaande reserves.

Zie voor de gedetailleerde historische tijdlijn het Addendum FLO casus VRZL (bijlage 3).

De herijking die in 2022 heeft plaatsgevonden laat zien dat de ontwikkeling structureel is. Dat betekent ook dat er naar een structurele oplossing is toegewerkt voor de voorziening FLO, waarover het AB op 14 oktober 2022 een voorgenomen besluit heeft genomen. De gemeenteraad is uitgenodigd om over dat besluit een eventuele zienswijze uit te brengen (bijlage 1). Dit besluit heeft namelijk ook financieel gevolg voor gemeenten.

\ Doel

Een zienswijze af te geven ten aanzien van de voorziening Functioneel Leeftijdsontslag (FLO) van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL)

\ Argumenten en kanttekeningen

Als de begroting VRZL niet structureel en reëel in evenwicht is kan dit de Provincie als toezichthouder op basis van een dan ontstaan structureel negatief begrotingssaldo besluiten tot preventief toezicht. In dat geval dienen de begroting en de daaropvolgende wijzigingen vooraf de goedkeuring van de Provincie Limburg te krijgen (zie memo d.d. 30 sept in bijlage 2). In praktijk is er vaker ambtelijk en bestuurlijk contact en worden o.a. afspraken gemaakt over de termijn van het financiële herstel. Dit is niet wenselijk.

1. Het is geen reëel scenario om het (verwachte) tekort op de FLO-voorziening structureel op te vangen binnen de eigen exploitatie VRZL en de interne taakstelling voor 2023 (e.v.) te handhaven.

Inzet van deze incidentele middelen heeft tot nu toe kunnen bijdragen aan extra dotatie in de voorziening FLO om te voorkomen dat de voorziening negatief zou worden. Opnieuw dekking vinden in eigen (incidentele) middelen is geen optie. De VRZL heeft reeds moeten schuiven met inzet van middelen, er resteren nog amper reserves en VRZL zich niet veroorloven vacatures langer te bevriezen. De taken van veiligheidsregio's worden ook door landelijke ontwikkelingen geïntensiveerd (onder meer BIO, cybersecurity, verbreding taken veiligheidsregio, opvangcrises) en de personele capaciteit die daarvoor benodigd is, moet ook ingezet worden. Ten slotte bestaat in de begroting van VRZL geen ruimte om de kosten structureel te dragen. Dat zou immers betekenen dat in de begroting veel onbestemde ruimte zit. Een structurele interne taakstelling van deze omvang is onhaalbaar.

2. Door autonome ontwikkelingen, o.a. wijziging van landelijke wetgeving, moest de kostenprognose voor de voorziening FLO worden bijgesteld.

Om actueel zicht te krijgen op de FLO-kosten heeft VRZL een extern bureau ingeschakeld. De kostenprognose die is gepresenteerd in de herijking voor de periode 2021-2045 toont aan dat een deel van de structurele kosten voor de FLO t.o.v. de eerdere berekening fors naar voren worden gehaald. De VRZL heeft hierin geen ruimte van invloed. De FLO wordt het komende jaar (2023) nogmaals herijkt en wordt gemonitord op inhoud en effecten.

3. De problematiek en de risico's rondom de FLO zijn uitvoerig besproken in het bestuur.

Voor de dekking van de FLO kosten is een voorziening gevormd in de jaarrekening van de VRZL. Op het moment dat de voorziening niet afdoende bleek voor de dekking van de FLO kosten, is deze probleemstelling besproken in de bestuurlijke adviescommissie Financiën en Personeel van 6 september 2021. Daarin is afgesproken dat voor het

einde van 2021 nog een perspectief moest worden geboden, waarbij de wens was om de gemeentelijke bijdrage niet te laten stijgen. Tijdens de vergadering van 24 september 2021 heeft het AB kennis genomen van de ontwikkelingen m.b.t. de kosten FLO en is de genoemde opdracht nogmaals bestendigd. Daarbij is ook aangegeven dat, als geen dotatie kan plaatsvinden vanuit de reguliere exploitatie van de VRZL, gemeenten mogelijk moeten bijstorten. In de begroting VRZL en de risicoparagrafen van tussentijdse stukken, is dit risico van de FLO-casus op deze manier ook transparant benoemd. Zie voor de gedetailleerde historische tijdlijn het Addendum FLO casus VRZL (bijlage 3).

4. De VRZL heeft in samenspraak met gemeenten gezocht naar oplossingen.

Na de afspraken in het bestuur in het najaar van 2021 is in uitgebreid ambtelijk overleg met gemeenten en in samenspraak met de nieuwe accountant gestart met de uitwerking. Op basis van de uitkomsten van overleg in een werkgroep FLO met ambtenaren uit Sittard-Geleen, Heerlen en Valkenburg a/d Geul is in het AB van 3 december 2021 besloten over een verwerkingswijze van de kosten FLO.

Kanttekening

1. De berekeningen zijn gemaakt op basis van de huidige omstandigheden/prognose en de bij de VRZL bekende gegevens.

Het kan niet worden uitgesloten dat, gezien het huidige economische klimaat, in 2023 opnieuw een verhoging van de gemeentelijke bijdrage noodzakelijk is. De inzet van de VRZL is relatief onvoorspelbaar en afgelopen jaren is gebleken dat de veiligheidsregio's vanuit het landelijk bestuur steeds meer taken hebben gekregen. Of specifiek voor de FLO in 2023 nadere bijstelling noodzakelijk is, en of dit financiële consequenties heeft moet blijven uit de herijking van de voorziening FLO in 2023, die conform afspraak plaatsvindt.

\ Relaties met programmabegroting en/of visiedocument

Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Zuid-Limburg

\ Financiële, juridische en organisatorische consequenties

Indien het algemeen bestuur instemt met het voorstel om deze middelen (€ 560.000) vanaf 2023 structureel bij te dragen ten behoeve van dit dossier zal er vanaf 2023 geen negatief structureel begrotingssaldo zijn en kent daarmee een evenwicht tussen structurele uitgaven en inkomsten.

De reguliere bijdrage 2023 van Voerendaal is € 917.750,-. Deze zal uitgebreid worden met een extra bijdrage van € 11.216,-

\ Bekendmaking, uitvoering en communicatie

Gemeenteraden hebben de mogelijkheid om vóór 17 december a.s. een eventuele zienswijze op het voorgenomen besluit kenbaar te maken aan het Dagelijks Bestuur van de VRZL.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN VOERENDAAL

namens dezen,
de secretaris,

C.J.H.M. Janssen

Dit document is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.

